

Betænkning

over

I. forslag til lov om indseende med priser og II. forslag til lov om ekstraordinær kontrol med priser og avancer.

(Afgivet af udvalget den 5. marts 1963).

Udvalget har holdt 10 møder og haft flere samråd med handelsministeren samt modtaget henvendelser fra Butikshandelens Fællesråd, Danske Husmødres Forbrugerråd, Grosserer-Societetets Komité, Industrirådet og Provinshandelskammeret.

Ad I. forslag til lov om indseende med priser.

Handelsministeren har på foranledning af et herom fremsat spørgsmål erklæret, at lovforslagets § 3 giver hjemmel til i bekendtgørelser om prisskiltning eller -mærkning at foreskrive, at de pågældende varer, såfremt de sælges på afbetaling, skal skiltes eller mærkes med både kontantprisen og den fulde afbetalingspris samt med angivelse af afbetalingsvilkårene (mindste udbetaling, rater og betalingsterminer). Derimod giver bestemmelsen ikke hjemmel til at påbyde, at oplysninger, der ikke vedrører varens pris, skal meddeles ved skiltning eller mærkning.

Ligeledes i besvarelse af et herom fremsat spørgsmål har ministeren endvidere erklæret, at de i monopolloven indeholdte beføjelser til indskriden mod urimelige priser og forretningsbetingelser og til foretagelse af undersøgelser og offentliggørelse af resultatet heraf i tilfælde, hvor konkurrencen på det pågældende område er begrænset på en sådan måde, at der udøves eller vil kunne udøves en væsentlig indflydelse på prisforholdene inden for området, må anses for tilstrækkelige til i forbindelse med det almindelig førte tilsyn at sikre imod uheldige forhold i virksomheder, hvis økonomiske forhold i henhold til særlig lovhjemmel er

undergivet tilsyn eller regulering af offentlige tilsynsorganer (banker, sparekasser og forsikringsvirksomheder). Handelsministeriet har derfor ment, at det fremsatte forslag til lov om indseende med priser ikke skulle omfatte provisioner, takster og andre ydelser, der beregnes af virksomheder af denne art. I overensstemmelse hermed er der ikke fundet anledning til i lovforslaget at medtage en bestemmelse svarende til § 3, stk. 2, i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med nedenstående under nr. 1-2 og 4-5 af handelsministeren foreslåede ændringer, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) skal under hensyn til, at lovforslaget er knyttet sammen med lovforslagene om forlængelse af kollektive overenskomster, pris- og avancestop m. fl. lovforslag, henvise til den i forbindelse med disse lovforslag afgivne betænkning og indstille nærværende lovforslag til *forkastelse*.

Mindretallet ønsker samtidig at påpege det lovteknisk uheldige i, at lovforslaget direkte kommer til at ændre bestemmelserne i monopolloven.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) finder, at forslag til lov om indseende med priser ved de nu

af handelsministeren stillede ændringsforslag er forbedret så betydeligt, at det i ret høj grad nærmer sig, hvad der var foreslået i lovforslaget om ekstraordinær kontrol med priser og avancer.

Mindretallet anser det dog for en mangel, at der i lovforslagets § 2, stk. 1, tales om „urimelige priser“, uden at der angives noget kriterium for, hvad der skal forstås herved. Desuden står der i det ved ændringsforslag nr. 2 foreslåede nye stk. 3 intet om avancens størrelse, men kun, at hensyn skal tages til omkostningerne. Af de tidligere modtagne besvarelser på udvalgets spørgsmål ses det også, at monopoltilsynet nok udøver et skøn i de enkelte tilfælde, men ikke har nogen klar forestilling om grundlaget for skønnet.

Det må derfor anses for rimeligt og nødvendigt at indsætte en bestemmelse om, hvad en virksomheds overskud maksimalt må være. I overensstemmelse hermed stilles

nedenstående underændringsforslag nr. 3 til ministerens ændringsforslag nr. 2, idet mindretallet naturligvis er villigt til at overveje, om den foreslåede overskudsprocent (8) er den rette. En sådan bestemmelse vil give monopoltilsynet et fast grundlag for skønnet over, hvad der er rimelige priser og avancer.

Mindretallet indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med samtlige foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om ekstraordinær kontrol med priser og avancer.

På baggrund af ministerens ændringsforslag og det under nr. 3 stillede underændringsforslag har forslagsstillerne meddelt, at de agter at tage nærværende lovforslag tilbage ved forslagets anden behandling.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om indseende med priser.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (K. B. Andersen, Albertsen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Peter Nielsen, Viola Nørløv, Axel Ivan Pedersen, Hans Rasmussen, Helge Larsen og Aksel Larsen):

Til § 2.

1) Som nyt stk. 1 indsættes:

„*Stk. 1.* Hvor særlige forhold gør det påkrævet, kan monopoltilsynet samtidig med iværksættelse af undersøgelse i henhold til § 1 for tidsrum af indtil 3 måneder ad gangen bestemme, at der for bestemte varers eller branchers vedkommende ikke uden tilsynets samtykke må beregnes højere priser eller avancer end de af de pågældende virksomheder på en bestemt dato beregnede.“

2) Stk. 1 bliver stk. 2, og det oprindelige stk. 2 udgår. I stedet indføres følgende nye stykker:

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 2.

Da bestemmelser om generelt pris- og avancestop ifølge sagens natur må være af midlertidig karakter og det derfor er foreslået, at den herom gældende lovgivning højst skal have gyldighed til 31. marts 1964 og forinden vil kunne bortfalde ved kgl. anordning, er det fundet naturligt at udbygge forslaget til lov om indseende med priser med bemyndigelse for monopoltilsynet til samtidig med iværksættelse af en prisundersøgelse for perioder af indtil 3 måneder ad gangen at bestemme, at der for bestemte varers eller branchers vedkommende

„Stk. 3. Ved fastsættelsen af priser og avancer i henhold til stk. 2 vil hensyn være at tage til omkostningerne, herunder afskrivninger, ved indkøb eller genindkøb, fremstilling, hjemtagelse, forhandling og transport af samme eller beslægtede varer i virksomheder, der arbejder med efter forholdene tidsvarende materiel, og som drives på normal teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde. Løn- og kostnader vil, medmindre særlige forhold gør sig gældende, ikke kunne indregnes med større beløb end de den 25. februar 1963 gældende lønninger med tillæg af de i de hidtil gældende overenskomster hjemlede dyrtidsreguleringer pr. 1. marts 1963 samt de efter §§ 1, 2, 3 og 4 i lov om forlængelse af kollektive overenskomster til-ladte forhøjelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse ved monopoltilsynets fastsættelse og godkendelse af priser i henhold til lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.“

Underændringsforslag til ændringsforslag nr. 2.

Af et *mindretal* (Aksel Larsen):

3) I det foreslåede nye stk. 3 indsættes som nyt punktum efter 1. punktum:

„Monopoltilsynet skal ved fastsættelsen af priser og avancer tilstræbe, at overskuddet inklusive betalte renter af lånt kapital ikke kommer til at overstige 8 pct. af den nødvendige investerede kapital.“

Til § 4.

Af *handelsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (K. B. Andersen, Albertsen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Peter Nielsen, Viola Nørlov, Axel Ivan Pedersen, Hans Rasmussen, Helge Larsen og Aksel Larsen):

4) I næstsidste og sidste linje ændres ordet „netto-vægten“ til: „mængden“.

ikke uden tilsynets samtykke må beregnes højere priser eller avancer end de af de pågældende virksomheder på en bestemt dato beregnede.

Samtidig foreslås kriteriet for, hvilke omkostninger der ved monopoltilsynets fastsættelse af maksimalpriser og -avancer til-lades indregnet i priserne, skærpet, bl. a. for at forhindre indregning af lønglidning. Dette skærpede kriterium foreslås endvidere anvendt ved monopoltilsynets administration i henhold til monopolloven.

Til nr. 3.

Der henvises til omtalen under mindretallets udtalelse i betænkningens tekst.

Til nr. 4.

Det findes rigtigst i stedet for ordet „netto-vægten“ at indsætte ordet „mængden“, der foruden nettovægten også omfatter volumen og antal.

Til § 7.

5) Paragraffen affattes således:

„§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende. Samtidig ophæves lov nr. 135 af 25. maj 1956 om indseende med priser.

Stk. 2. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget inden 1. april 1965.“

Til nr. 5.

Ved ændringsforslaget foreslås indsat en revisionsbestemmelse.

K. B. Andersen.	Albertsen.	Lis Groes.	Jørgen Peder Hansen.	Peter Nielsen.
Viola Nørlov.	Axel Ivan Pedersen, formand.		Hans Rasmussen.	Helge Larsen, næstformand.
Henry Christensen.	Alfred Bøgh.		Axel Kristensen.	Anker Lau.
Weikop.	Jørgen Jensen.	Vestergaard Poulsen.		Aksel Larsen.
